

4176 Mózes első könyve (Genezis)

Szerzőség: Mózes öt könyvének a pentateukosznak a szerzője a zsidó és a keresztény hagyomány egybehangzó véleménye szerint maga Mózes. **Jézus** is Mózes írásairól beszél (Jn 5, 46, Lk. 24,27). Ezzel szemben a lényegileg a XIX. századból származó próbálkozás, hogy a mózesi könyveket különböző „forrásúakra” szabdalják fel, inkább problémákhoz és nézeteltérésekhez vezetett.

A könyv neve és tartalma: Mint ahogy a könyv görög neve a Genezis (kezdet) is rámutat, a Bibliának ebben az első könyvében a mi világunk, az emberek, a bűn a családi élet, a társadalom és a nemzetek eredetéről és értelméről van szó. Emellett és ezekkel összehasonlítva maga a teremtés csak egy szűk helyet foglal el. Láthatóan nem az szerző szándéka, hogy a teremtést tudományos részletezéssel ábrázolja. A 39-50. fejezet a patriarchák, az ősatyák, Izrael népének az őseinek a történetéről szól. Mindenekelőtt a könyv első fejezetei váltak a bibliakritika céltáblájává. Nem sikerült azonban a bennük ábrázolt tényeket megcáfolni.

Főbb személyek: Az Ősatyák (patriarchák), Izrael népének az elődei

Főtémák: Az ember bűnbeesése és Isten üdvtervének a kezdete. Szövetség Ábrahámmal. A választott család története.

Kulcsszó: „Kezdetben” (lásd. : Jn 1.)

Messiási ígérek: 3, 15., 12,2-3., 22,18., 49,10

Újtestamentumi megfelelés a könyv kezdetéhez: Jn 1

Tagolás:

Két főrész:

1-11 fejezet. Az emberiség őstörténete

12-50 fejezet. : A patriarchák (Izrael elődei)

A A teremtés

1,1-25 fejezet. : A világ teremtése

1,26-2 fejezet. : Az ember teremtése

B Őstörténet

3. fejezet: Kísértés és bűneset, büntetés egy jövőbeli megváltó első ígérete

4. fejezet: Káin és Ábel. A zavart viszony Istennel zavart emberi viszonyhoz vezet.

5. fejezet: Nemzetségtáblázat Ádámtól Noéig

6-8. fejezet. : Az özönvíz

9 fejezet. : Isten szövetsége Noéval. A szivárvány jele. Noé és Hám bűne.

10. fejezet. : Noé utódai

11 fejezet: Toronyépítés Babelben Nemzetségtáblázat Ábrámig (Ábrahámig).

A fordítása német nyelvű Thompson Studienbibel összefoglalója alapján készült. A számok a konkordancia gyanánt is funkcionáló Biblia egyéb helyeire utalnak. (Fordították: Bereczky Géza, Szabó Ildikó)

- C A patriarchák története - (Izrael előtörténete)
- 12-25 fejj. : Ábrahám Vö.: 15, 4246, 4248
- 12 fejj. : Elhívás. Költözés Kánaánba és Egyiptomba.
- 13-14. fejj. : Ábrahám nagylelkűsége Lóttal szemben.
- 15-18 fejj. : Isten szövetsége Ábrahámval Ígéret: Fiú, ország nagyszámú utód, áldás.
- 18-19 fejj. : Sodoma és Gomora
- 20-21 fejj. : Ábrahám Gerárban. Izsák születése. Hágár és Izmael elűzése.
22. fejj. : Izsák feláldozása
23. fejj. : Sára halála
25. fejj. : Ábrahám halála
- 21-27. fejj. : Izsák Vö.:191
- 21,3 fejj. : Születés
24. fejj. : Házasság
- 25,20-26 fejj. : Jákob és Ézsau születése
- 26-28 fejj. : Izsák életének alkonya.
- 25-50. fejj. : Jákob Vö.: 1952, 4249
- 25,29- 34. fejj.: Az elsőszülöttségi jog megszerzése
27. fejj. : Az elsőszülöttségi áldás megszerzése
28. fejj. : Menekülés. Az égis éró létra víziója
- 29-31 fejj. : Szolgálat Lábánnál, házasság Leával és Rachellel
- 32-33 fejj. : Visszatérés Kánaánba Küzdelem Istennel. Új név „Izrael.” Kibékülés Ézsauval. Vö.: 2566-2567
- 34-37 42-50 fejj. : Történetek a Kánaánba való visszatérés után. József. Egyiptom. Vö.: 4249
- 25-27, 32-33 fejj. : Ézsau Vö.: 930
- 37-50 fejj. : József Vö.: 2037, 4251
- 37-41 fejj. : József eladása, József Egyiptomban
- 42-45 fejj. : József testvéreinek az utazása Egyiptomba
- 45-50 fejj. : Jákob utazása Egyiptomba. Jákob áldása és halála

Öt nagy lelki személyiség:

1/ Hénok- a férfi, aki az Urral járt. Vö.: 1794

2/ Noé- a Föld felépítője Vö.: 2687, 4244

3/Ábrahám- a hit atyja Vö.: 15, 4246, 4248

4/ Jákob- a férfi, akinek az élete más lett az Isten által Vö.: 1952, 4249

5/ József,- eladott szolgából Egyiptom megmentője Vö.: 2037, 4251.

A bibliai összhang összefüggésében elfoglalt hely:

* A Biblia az ember bukásával, az elveszett paradicsommal kezdődik

*Egyidejűleg a Biblia azonnal tud az eljövendő Messiásról
(3.15)

*Új Paradicsommal fejeződik be a Biblia. Lásd: Jel.: 21-22)

Vizsgakövetelmény:

- A könyv görög neve, szerkezeti felépítésének ismerete.
-
- Nevek beazonosítása: Ádám, Éva, Kain, Ábel, Énoch (Hénoch), Noé, Noé fiai, Táré, Ábrám-Ábrahám, Sárai-Sára, Melkisédek, Lót, Hágár, Izmael, Izsák, Rebeka, Lábán, Ézsau, Jákob, Ráchel, Lea, Bilha, Zilpa, Jákob 12 fia, Dina, Támár, Potifár/né,
-
- Történések ismerete: teremtés, bűneset, ítélet és ígélet a bűneset után, az első testvérgyilkosság, a bárka építése, az özönvíz története, a szivárvány megjelenése, Isten szövetsége Noéval, Babel tornya, Ábrám elhívása, Isten szövetsége Ábrahámmal, Ábrahám közbenjárása, Sodoma pusztulása, Lót megmenekülése; Izsák születése, feláldozása, nősülése, Sára halála, Ézsau eladja elsőszülöttségét, Jákob csalása, menekülése, édig érő lajtorja, Jókob nősülése, feleségei; Jákob becsapja apját, Jákob menekülése Háránból, Jabbók-gázló, Sikemi vérfürdő, Ráchel halála, József álma és sorsa; József és testvérei, Jákob útja Egyiptomba, Jákob áldása, József végrendelete.
- Helyiségek ismerete: Úr-Kaszdim, Hárán, Béthel,
- Fontosabb locusok: 1,27-28; 3,15; 18. fejezet; 22. fejezet

4177 Mózes második könyve (Exodus)

Vö. 4252, 4554

Szerző: Mózes Vö.: 4176

Név és tartalom: A görög Exsodos, lat Exodus név „kivonulást” jelent és ebben a könyvben egy kivonulásról van szó: Izrael kivonulásáról Egyiptomból. A nagy vezető figura itt Mózes, a centrális történések maga a kivonulás és a sínai-hegyi szerződésalkötés.

Főbb személyek: Mózes, Izrael népe

Főtémák: Izrael megszabadítása az egyiptomi fogságból, Isten szövetsége és parancsolatai. Engedelmség és elbukás.

Kulcsszó: Megmentés

Messiási ígéretek: A páskabarány (12. fej.), mint Krisztusra mutató előkép

Tagolás: Négy rész Izrael történetében:

1-2 fej. : A fogság

3-12 fej. : A megszabadulás

12-18 fej. : Nevelés

19-40 fej. : Isten szövetsége és törvénye

A Az egyiptomi fogság

1 fej. : Elnyomás a fáraó által. Az újszülött fiúk megölése

2. fej. : Mózes születése, felnövekedése, menekülése és házassága

B A megszabadítás

3-4 fej. : Mózes elhívása az égő csipkebokornál. Visszatérés Egyiptomba. Áron közreműködése.

5-6 fej. : Izrael még keményebb elnyomása. Mózes és Áron kérése.

7-11 fej. : Küzdelem a fáraóval. A tíz csapás.

12 fej. : A páskaünnep bevezetése.

C Nevelés

12,29-51 fej. : Kivonulás Egyiptomból

13-18. fej. : Tapasztalások és megőrzések a Sínai- hegyhez vezető úton. Lásd lent az „ A bibliai összhang összefüggésében elfoglalt hely”-et.

D Isten szövetsége és törvénye

19 fej. : Az Isten megjelenése a Sínai-hegyen

20. fej. : A Tízparancsolat

21-23 fej. : További törvények

24 fej. : Szövetségkötés

25-31 fej. : Útmutatások a Szent sátor építésére és a papi hivatal létesítéséhez

32. fej. : Az aranyborjú

A fordítása német nyelvű Thompson Studienbibel összefoglalója alapján készült. A számok a konkordancia gyanánt is funkcionáló Biblia egyéb helyeire utalnak. (Fordították: Bereczky Géza, Szabó Ildikó)

33- 34. fej. : Isten kinyilatkoztatása Mózesnek. A törvénytáblák megújítása. A Szent sátor felállítása.

A bibliai összhang összefüggésében elfoglalt hely:

Izrael népének pusztai vándorlása mint a keresztények, ill. a közösség életének modellje:

- * Rabszolgaság Egyiptomban- rabszolgaság a bűn alatt. (Róm. 6,16-6,23)
- * Mózes mint szabadító, Krisztus mint megváltó. Vö.: **2567**
- * A páskabarány- Krisztus, mint Isten báránya. Vö.: **3378, 583, 1287,1296, 1987**
- * A fáraó általi üldözés (14,8-14,9) Szorongattatás a gonosz hatalma által Vö.: 2976-2979
- * Átkelés a Vörös -tengeren (**14. fej.**)- megszabadulás Isten által.
- * A felhők és a tűzoszlop (13,21 fej,) – Isten láthatatlan jelenléte.
- * Sok idegen nép vonul együtt Izraellel. (12,38).- Világi elemek a közösségben. (Konkoly a búza között)
- *Mózes hálaéneke (15. fej.)- Dicsőítő és hálaénekek a megváltás és a győzelem okán.
- *Mara és Élim (15,23-27 fej.)- szorongattatás és öröm a keresztényi életben.
- * Az egyiptomi húsosfazék (16,3 fej.)- A régi bűnös élet.
- * A manna (16. fej.)- Krisztus, mint az élet kenyere.
- * Víz a sziklából (17,5. fej.) – Krisztus, mint élő víz. Vö.: **3914.**
- * Mózes felemelt kezei (17,8-16)- győzelem az ima által
- *A dicsőített ország (6,8. fej) – a Menny. Vö.: **4145.**
- * A szent sátor és a papi szolgálat- Krisztus mint közvetítő. Sok más kép is Krisztus és a közösség számára. Vö.: 3339, 3486, 3487, 3321)

Vizsgakövetelmény:

- **A könyv görög neve, szerkezeti felépítésének ismerete.**
- **Nevek beazonosítása: Sifra, Pua, Mirjam, Áron, Cippora, Jetró,**
-
- **Történések ismerete: Mózes születése, neveltetése, gyilkossága; Mózes elhívása; tíz csapás felsorolása; páska ünnepe; kivonulás története, manna és fürjek története; Jetró látogatása, tíz parancsolat adása; aranyborjú története, felhő és tűzoszlop; szent sátor formája, berendezése; az éfod és hosen; Mózes közbenjárása a népért**
- **Helyiségek ismerete: Sínai-hegy**
- **Fontosabb locusok: 3.,12., 20., 32. fejezetek**

4178 Mózes harmadik könyve (Leviticus)

Szerző: Mózes Vö.: 4176

Név és tartalom: A görög és a latin nyelvű Biblia ezt a könyvet Leviticusnak hívja, mert e könyv csaknem teljesen a Lévi törzsből származó papoknak szóló, ill. a mindennapi vallásos élet számára szükséges előírásokból áll. Csaknem az egész könyv Isten szavából áll. 56- szor szerepel a könyvben „az Úr mondta Mózesnek” és 42-szer „az én vagyok az Úr.”

Főtéma: Ahogy Mózes első könyve a bűnesetről, a második a megváltásról úgy a harmadik a **megszentelésről** szól. Hogyan tud egy bűnös ember közelíteni a Szent Istenhez? A „szent” szó több mint 80-szor jelenik meg.

Kulcsszó: „Szent”

Messiási ígélet: A nagy engesztelési nap (Jom Kippur a bűnbakkal) a 16 fejezetben Krisztusra előremutató jelentéssel.

Újtestamentumi megfelelés: A zsidókhöz írt levél (a kiegészítendő olvasmányokhoz nagyon ajánlott.)

Tagolás: Négy rész

1-10. fejelet: Odajutás az Úrhoz

11-22,24 fejelet: Törvények az életvezetéshez Izrael népe számára.

16-23 fejelet: Az öt évenként ismétlődő ünnep.

25-27. fejelet: Szociális intézkedések és rendelkezések.

A Odajutás az Úrhoz

1/ Áldozat által

a/ Tűzáldozat az engeszteléshez és a megszentelődéshez 1., 6-16 fejelet.

b/ Ételáldozat a hála jeleként. 2., 6,7 -16 fejelet.

c/ Hálaáldozat (Békeáldozat dicsőítő áldozat a közösség jeleként 3., 7, 11-34 fejelet.)

d/ Vétékáldozat a bocsánatért. (5., 14-26 fejelet., 8,7-13 fejelet.) Feloldozás 8,14-34 Vétékesség (10. fejelet.)

2/ A főpapok közbenjárása által

Az emberi papság (Hivatás (8,1-5 fejelet.)

Tisztálkodás (8,6. fejelet.) Ruházat és felszentelés (8,7-13. fejelet.)

Feloldozás (8.14-34)

Bűnhődés (10. fejelet.)

B/ Törvények az életvezetéshez.

(tisztasági törvények) izrael népe számára

1/ A táplálékokról (tiszt és tisztátalan (11. fejelet.)

2/A tisztaságról (Higiénia, erkölcsök, stb. 12-20. fejelet.)

3/ A belső tisztaságról (A pap és az áldozat 21-22. fejelet.)

4/ Más szempontokról (18-26. fejelet.)

C/ Az öt évenként ismétlődő ünnep.

- 1) **A páska** Kezdeté az elő hónap 14. napján (Niszán) és a kovásztalan kenyér ünnepe (23,5-14 fej.) az Egyiptomból való kivonulás emlékére.
- 2) **Az aratási hálaadó ünnep, szó szerint a virrasztás ünnepe** (pünkösöd) kezdve Siván hónap hatodik napján, (23, 15-22 fej.) emlékezés a törvény elnyerésére, egyidejűleg aratási hálaadó ünnep.
- 3) **A kürtfúvás ünnepe**, (újholdsabbat, újévi ünnep) a hetedik hónap első napján (Tisri 23,24,25).
- 4) **A nagy engesztelés napja, (Jom Kipur)** tisri havának 10. napján. Ezen a napon megy a főpap a szentek szentjébe, hogy a nép bűneiért a bocsánatot kialakmazza. (23, 33-47 fej.) .
- 5) **A lombsátor ünnepe** Kezdeté tisri havának 15. napján, megemlékezés a pusztai nomád életre. Később hálaadás is a terményért.(23,33-43 fej.)

D/ Szociális intézkedések és rendelkezések.

- 1) **A szombat** (23,3. fej.)
- 2) **A szombatév** (25,2-7. fej.) Minden hetedik évben a termőföldet parlagon kellett hagyni, ez a föld pihentetését is szolgálta. **Vö.: 2930.**
- 3) **Az elengedés éve** (Jubileumi év, Szentév). A rabszolgákat minden 50. évben felszabadították és helyreállították az eredeti birtokviszonyokat. **Vö. : 857**
- 4) Rámutatás Isten áldására és átkára. Figyelmeztetés az engedetlenség bűnére.(26. fej.)
- 5) Törvény a fogadalomról (27. fej.)

A bibliai összhang összefüggésében elfoglalt hely: Az áldozatok, az ünnepnapok és a kultikus szabályok rendszere a Szent Isten és a bűnös ember közötti távolság illusztrálásaként- egy olyan távolság ez, amelyet mindig új megtisztulással, bűnhődéssel és áldozattal lehet áthidalni. Az Újtestamentumban ez a távolság Jézus Krisztus által örökre át van hidalva. (Ld.: Zsid. : 4, 14-10,18. fej.)

Vizsgakövetelmény:

- **A könyv görög neve, szerkezeti felépítésének valamint az 5 ünnepnek és a főbb szociális rendelkezéseknek az ismerete.**

4179. Mózes negyedik könyve (Numeri)

Szerző: Mózes Vö.: 4176

Név és tartalom: A könyv neve a latin Bibliában Numeri (számok) a neve, mert a könyv népszámlálással, ill. a nép szemléjével kezdődik. Aztán a könyv megmutatja Izrael pusztai vándorlását a Sinaitól Kades Barneáig, és Moábig.

Főtéma: A hitetlen akadályozza a túlradó, Istennel megélt élethez való odajutást. (Ld.: Zsid. 3,7-19)

Kulcsszó: „Morgás.”

A hétszeres morgás a Moz 4-ben:

Az út miatt (11,1-3 fej.).

Az étel miatt (11,4-6 fej.)

Az ország miatt (13,30-14,4 fej.)

A vezető miatt (16,1-17,5 fej.)

Isten törvényszéke miatt (17,6 fej.)

A sivatag miatt (20,2-5fej.)

Második alkalommal az étel miatt (20,4-9)

Messiási ígélet: 24,17-18-fejezetben csillag Jákobból, 21, 6-9- fejezetben a rézkígyó.

Tagolás: Három főrész

1-10. fej. : A Sínai hegynél

10-20 fej. : A Sínai hegytől a pusztába, a negyvenéves vándorlás.

21-35 fej. : Moáiban

A. / A Sínai hegynél

1.1- 10.10 fej. Népszámlálás, szervezési kérdések, kultikus törvények (6,24-26. fej. Ároni áldás)

B./ A Sínai hegytől a pusztába.

A negyvenéves vándorlás

10,11-36. fej. : Elindulás a Sínai hegytől

11,1-3 fej. : A nép morgása és büntetése

11,4-6 fej. : A nép morgása a manna miatt

11,10-15. fej. : Mózes bátorítja a népet

11,16- 25. fej. : A hetven vén kinevezése

11,31-34. fej. : A fürjek és Isten bírósága

12. fej. : Mirjam és Áron zendülése Vö.: 2532

13. fej. : A felderítők kiküldése és visszatérése

14. fej. : A nép zavargása Az egész jelenlegi generáció kizáratik az ígélet földjéről, Vö.: 2945

15-19. fej. : Történések és törvények a pusztai vándorlás negyven évéből.

20. fej. : Visszatérés Kades Barneuba. Mózes bűne, Áron halála.

21. fej. : A rézkígyó

A fordítása német nyelvű Thompson Studienbibel összefoglalója alapján készült. A számok a konkordancia gyanánt is funkcionáló Biblia egyéb helyeire utalnak. (Fordították: Bereczky Géza, Szabó Ildikó)

C. / Moábban

22-24. fejr. : A jövendőmondó Bálám

25. fejr. : A nép bálványimádása és paráznasága

26. fejr. : Az új generáció megszámlálása (második népszámlálás)

27. fejr. : A lányok örökösödési jogai. Józsuét Mózes utódául ismerik el.

28-30. fejr. : Különböző törvények megismérlése: áldozat, böjt, esküvés.

31. fejr. : Győzelem a Midianiták felett

32. fejr. : A kelet- jordáni országrészek felosztása

33. fejr. : A táborhelyek listája az Egyiptomból való kivonulás óta.

34. fejr. : Az ígélet földjének a határai.

35. fejr. : Levita-és menedékvárosok

36. fejr. : Rendelkezések az öröklő lányok házasságáról.

A bibliai összhang összefüggésében elfoglalt hely

Krisztusra, ill. a közösség számára előremutató képek

* A Jákob csillaga (24,17-18 fejr.- Mt. 2)

* A rézkígyó (21,6-9.fejr.-Jób3,14-15

* A menedékvárosok 35. fejr.- Zsid.6,18 (menedék)

* A vándorló Istennép- 1. Pt. 2,1 ., Zsid. 4,1-11

Vizsgakövetelmény:

- **A könyv görög neve, szerkezeti felépítésének ismerete.**
- **Nevek beazonosítása: Józsué, Káleb, Bálám, Bálák**
- **Történepek ismerete: a pusztai vándorlás kísértései, ároni áldás; Mirjam és Áron lázadása, miért nem mehet be Mózes az ígélet földjére?; Bálám története, rézkígyó felállítása; menedékvárosok**
- **Fontosabb locusok: 6,24-26.; 12. fejezet; 24,17-18**

4180. Mózes ötödik könyve (Deuteronomium)

Szerző: Mózes Vö.: 4176

Név és tartalom: A deuteronomium név a görög és a latin Bibliában a görög deuterosz(= második) és nomosz (=törvény) szóelemekből van levezetve. A könyv lényegében a törvény ismétlése. (Vö: 5,1-22-t a 2Mz 20-szal. A törvény ismétlése Moáb mezőin adatott (1, 1-5. fejj.) a Jordánon való átkelés előtt és azért volt szükséges, mert a törvény első nemzedéke időközben a pusztában meghalt.

Főtéma: A sínai törvény ismétlése és az engedelmesésre való felhívás. Visszapillantás a következő generáció tapasztalataira.

Kulcsgondolat: Az Isten az engedelmeseket keresi. (10,12-13 fejj.)

Kulcsszó: „Emlékezzél meg!”

a törvény adásáról(4,9-10 fejj.)

a szövetségről (4,23 fejj.)

a korábbi rabszolgaságról (5,15 fejj.)

A nagy megszabadításáról (7,18 fejj.)

Az isteni vezetésről és gondoskodásról (8,2-5 fejj.)

a múlt bűneiről (9,7.fejj.)

az Isten nevelő útjairól (24,9 fejj.)

a múltból (32,7)

Mózes ötödik könyvében tehát a törvény kihirdetése Istennek a történelemben megnyilvánuló tettein alapul.

Messiási ígélet: Az eljövendő próféták (18,15 fejj.)

Tagolás: 4 főrész

1-11. fejj. : Bevezető beszédek

12-16. fejj.: A deuteronomista törvény

27-30. fejj.: Záróbeszédek

31-34. fejj. : A pentateukosz lezárása

A/ Bevezető beszédek

1-3. fejj. : Visszapillantás az Egyiptomtól Kelet- Jordániáig tartó útra

4. fejj. : Intés Izraelnek, mint kiválasztott népnek

5. fejj. : A tízparancsolat ismétlése

6-11. fejj. : Figyelmeztetés az Istennel szembeni hűségre. Az engedelmesek megáldása, az engedetlenek megátkozása.

B/ A deuteronomista törvény

12. fejt. : Az Isten által kiválasztott áldozati cselekedetek

13-26. fejt. : Parancsolatok az ígélet földjén élt élet vezetésére (Szociális törvények, páska ünnepe, hetek ünnepe, lombsátor ünnepe. Rang szerint meghatározott törvények bírák, királyok, papok, próféták, és harcosok számára. Az első gyümölcsök felajánlása.

C/ Záróbeszéd

27-28. fejt. : Áldás az engedelmeseknek, átok az engedetleneknek.

29. fejt. : A sínai szövetség megújítása, a moáb-szövetség

30. fejt. : Legeslegvégső kínálat: élet, vagy halál.

D/ A pentateukosz lezárása

31. fejt. : A Levitáknak szóló törvények átadása. Józsué beiktatása Mózes utódául.

32. fejt. : Mózes búcsúdala

33. fejt. : Mózes áldása Izrael 12 törzse számára

34. fejt. : Mózes halála az ígélet földjének megpillantásakor

A bibliai összhang összefüggésében elfoglalt hely

* A nagy parancsolat (Lásd: Mt. 22,37) „Halljad Izrael, az Úr a mi Istenünk...” (6,4-5fejt.) a mai napig Izrael alaphitvallása

* Kiválasztás szeretetből. (7,7. fejt.)

* Az ún. kis krédó (Alaphitvallás) Ha tégedet a fiad meg fog kérdezni...” (6,20-25. fejt., ld.: 26,1-11. fejt.)

* Isten elfelejtésének veszélye. Áldás az engedelmeseknek, átok az engedetleneknek. (11 és 27-28.fejt.)

* A Jákob csillaga (24,17-18 fejt.- Mt. 2)

* A rézkígyó (21,6-9.fejt.-Jób3,14-15

* A menedékvárosok 35. fejt.- Zsid.6,18 (menedék)

* A vándorló Istennép- 1. Pt. 2,1 ., Zsid. 4,1-11

Vizsgakövetelmény:

- **A könyv görög neve, szerkezeti felépítésének ismerete.**
- **Nevek beazonosítása: Edom, Moáb, Ammon,**
- **Történések ismerete: átok és áldás kérdése, Mózes utóda és halála.**
- **Fontosabb locusok: 6,4-5; 8. és 34. fejezet**

A fordítása német nyelvű Thompson Studienbibel összefoglalója alapján készült. A számok a konkordancia gyanánt is funkcionáló Biblia egyéb helyeire utalnak. (Fordították: Bereczky Géza, Szabó Ildikó)